

Cod. CLXXVIII. n. 1.

391.

„ pro me Andream presbyterum de Tulna
 „ devotius pro remuneratione divina sint
 „ implorantes Amen.

Guilielmus Durandus; alius Durantes,
 natione Gallus Narbonensis; Episcopus Mi-
 natenfis, sacrarum litterarum, ac juris sci-
 entia clarus obiit in insula Cypri anno
 1296. Vide Caveum T. II. p. 321. et Que-
 stif. Script. Ord. Praed. T. I. p. 480.

Cod. CLXXVIII.
 Chartae: 4. fœc: 15.

2.
21.

Tractatus de
 conficiendis
 epistolis.

7a-27a

Tractatus de conficiendis epistolis.
 Incipit: "Epistolarum officium id voluit
 gerere Cicero: Imitationis causa plures ex-
 hibentur epistolae Ciceronis, Leonardi He-
 stini, Philaelphi, aliorumque; notae quo-
 que interlineares, et in margine vix
 non ad finem usque occurrunt. In
 fine legitur: "Finis est illius Cice-
 ronis B. S. p. id est: "Benedictus diet,
 Trichspurger de pfarrkirchen, ut ex
 numero sequenti patefiet.

392.

Cod. CLXXVIII. n. 2.

2

Augustini Dathi Liber de conficiendis epi.
 liber de conficiendis epistolis Titulum praefert: Augustini da-
 ti de epistolis, et Senensis oratoris primarii yragogicus li-
 bellus pro conficiendis epistolis ad Andre-
 am dori(a) Christopheni filium feliciter
 incipit. Initium est: "Credimus jam
 dudum a plerisque viris etiam disertis,
 finis peruenarum." Forte quoque liber
 notis marginalibus, et interlinearibus est
 instructus. In fine addidit librarius:
 "Augustini dati Senensis oratoris prima-
 ri yragogicus libellus ad Andream dori-
 Christopheni filium expletus est feliciter
 i. 4. 8. 6. feria 2da post iudicare per me
 Benedictum dietrichpurger de pfar-
 Hirichen. Sequuntur aliquae elegantie
 super Augustinum datum. An iste li-
 ber contineatur inter Dathi opera edita
 Senae, 1503. et Venet. 1516. Fol. me latet.

Augustinus Dathus natione Senensis,
 Philosophus, et Orator insignis obiit
 ad 1479. Vide Caveum in App. p. 119.

3

Elegantiae
dictionis.

76a-82b

(a) / regula /
reu precepto.

Titulus harum elegantiarum est: "Incipiunt elegantie sive doctrine ad constructionem octo partium orationis deservientes que ad ornatum modum scribendi et proferendi proficiunt". Incipiunt: "Prima (a) quod oratio non decreseat". Non dubito, quin hae elegantiae Augustinum datum habeant authorem ex iis, quae habet Placidus Gaur in Notit. Hist. litt. de libris etc. Part. II. pag. 11.

4

Tractatus brevis
de modo componendi
epistolam.

90a-100a

Tractatus brevis de modo componendi epistolam in duas partes divinus. Incipit: "Nudiustertius dum grammatellos in artificiali eloquentia revera non parum deficientes compassionis oculo intuerer." Continet maximam partem idiotismos latinos absque ordine collectos.

5

Curidani criminatio de
Joanna Philip
uore.

161a-102b

Curidani criminatio de Joanna Philip, uore, seu Commentariolus historicus de adolescentibus Parisiensibus, per Curidanum ab illicitis cuiusdam Franciae Reginae amoribus retractis. Hic ipse est Codex ms., cuius meminit Krausius, *Umfständliche Beschreibung*, pag. 186. et ex ipso Baylius, *Dictionaire historique, et critique* voce *Curidan* no.

394.

Cod. CLXXVIII. n. 5.

"la a, pag: 109. ubi de facto Buridani, quod
in subjuncto commentariolo narratur, ait:
"Ce fait étoit d'une notoriété bien publi-
que, du moins dans les pays étrangers,
puisque dans la Saxe, ou vraisemblable-
ment Buridan, banni de sa patrie pour
raison de ses dogmes, n'avoit gueres se-
journé sur la route de France à Vienne
en Autriche, un Maître et Arts de l'Uni-
versité de Leipzig composa en 1477 un
petit ouvrage sous le titre de Commenta-
riolus Historicus de Adolescentulis Lan-

(a) Harvitiæ

Krausius pro:

Buridanum.

riolus, per Buridanum (a) natione Pic-
cardum ab illicitis cujusdam Reginae Fran-
ciae amoribus retractis. M. Krause qui

p: 186 de son Journal Littéraire Ale-
man, imprimé in 8. à Leipzig en 1715.

parle de cette Pièce comme étant un
Manuscrit de la Bibliothèque du Mo-

nastere de Seitenstadt (b) dans la hau-
te Autriche, devoit bien, soit dit en

parlant, en procurer l'impression."

Cum opusculum hoc ad Bayli votum
prelo submittere non possem, illud sal-
tem exscribere non inutile duxi, tam
propter brevitatem, quam raritatem op-
us, typis, quantum scio nondum impres-
si.

"Buridanus Natione piccardus per-
spicacis vir ingenii: dum in alma univer-
sitate parisiensi regeret in collegio No-
vère (c) quod omnium collegiorum ibide
est maximum quamvis varios libros con-
posuerit ceteraque preclara facinora
seguacibus posterisque suis ad sempiternum
nam ejus memoriam statuendam reliquent.

(c) La semper

dex noster pro:

Novère; imo

manus posterior

illud non unquam

mutavit ipse

verca

(d) Eius hec Jo.
ana Regina Na-
pauli Philippus
Pulchri Regis
conilia Regi-
ra Collegii Na-
pauli. Aho 1504
Fundatrix.

(e) Forsi: Hippiludo
sai huiusmodi
om. Gial.
(f) Celerior.

(g) gymnariis.

Tamen aliis suis preclaris factis dimissis
solum memorie tradere dignum est Qua-
liter nefandam mulieris libidinem ce-
demque stultorum adolescentium atque
amatorum miserandam cladem atque oppres-
sionem mira calliditate prohibuerit. Nam
quodam tempore ad buridani aures lo-
quax fama, rumorque pervenit de regina
francie noverra (d) nomine qualiter ple-
rosque adolescentes parisiensis universita-
tis studentes quos successive ad se iussit
erat accessum quorum nullus nunquam ab
ea reverti visus est. Buridanus vero
erat vir magnus, praeditus solertia ex
regine pallacii ritu (quod super aquam
gacet) studentum praedicationis causam
apud se recte rimatus est. Ut ergo ulti-
morum miserorum amancium submersio-
nem impedire posset ad hoc opportunove-
rtimentorum ornatu regine curiam lusum
ingreditur. Dum autem siophiludo (e)
certares pluribus secum vario cursu labo-
rantibus laboraret ipse cunctis celerior (f)
Cunctisque agilius et in corporis multi-
plici flexibilitate cunctis expeditior vi-
sus est, Regina vero noverra de pallacio
versus eandem curiam ad ambitum egres-
sa Buridani celeritatem miratur totius,
que ludi jocunda celebritas Non tantam
quantum solius buridani gracile corpus
ejusque agiles et veloces saltus reginam
delectare videbatur. Nullam autem majus
volacium noverra in regis marito sui ab-
reueria posse habere credidit nisi ut quan-
to citius velocius saltatoris potiretur ample-
xibus. Nam qui coram veloces sunt eri-
am in amoris gymnariis (g) expeditiores
creduntur. Nec mora missa Nuncio bur-
idanus vocatur ad regine pallaciam Quo

396.

Cod. CLXXVIII. n. 5.

(h) fulgentibus.

veniente stratis per cuncta sedilia tapetis
 atque celatis variis multo auro argentoque
 fulgentibus (h) per mense ambitum proce-
 na duenda ordine locatis optatus ama-
 tor gaudenter suscipitur. Cēna vero va-
 rio cibo potusque apparato multiplici ser-
 mone diverso foci citharis resonantibus
 in multa^m noctem splendide ac solemniter
 deducitur. Cum vero longo dulcis ka-
 thy / 2 / indultum planda Venus utriusque
 amanti corpora torripere visa est innome-
 ris oculis retro citroque datis senicia sta-
 ta ingredi molliuntur. Sed ubi noverra
 talibus gaudiis cum diem atque noctem
 spacio perura fuisset atque libidinis ar-
 dore minato et communis infamie metu cre-
 scente Ne ejus scelere patefacte / o / publi-
 cum sibi scandalum dedecus oretur / ori-
 retur ? / femine fraudis non expers buri-
 dano / jam plerisque dudum consuevit /
 Necis horam his verbis nuntiat. Non te con-
 turbat / bet / mi amator ut post gaudia
 ultimum spiritum reddere debeas. Nam
 tu non solus hanc viam iturus es sunt
 etenim nonaginta novem — (i) adolescen-
 tes, qui post meos amplexus sacane (h)
 fluxus non potuerunt evadere. Non igitur
 te conturbet si post talia dulcia
 experiris amara. Gundarus vero hujusce
 malicie non ignarus jam dudum per suos
 discipulos navim feno onus tam disposu-
 erat quam geometrica altitudine ad so-
 ramen illud / quo Gundarus de regine
 pallario ad secanam precipitandus esset /
 poterat attingere tali itaque auxilio fre-
 tus ad regine minas lete atque hilariter
 his verbis respondisse dicitur / O serenissima

(i) in margine ad-
 ditum priores
 (h) sequantur
 tus.

Cod. CLXXVIII. n. 5.

397.

domina o mea flamma o meus amor tuus
 roseus aspectus tuus dulcissimus amplexus
 tuum teneram corpus, meum animum tam
 ardenter cupientem firmissimis catenis
 tibi ad perpetuam dilectionem collis-
 gavit ut nulla mors tam aspera tam
 re esse possit quam eam tui amo-
 ris causa libentissime subire paratum
 sum: ymmo si vivus a te separari de-
 beam nullam vitam sibi mihi amplius
 fore fovendam. Ut ergo in tuo amore gau-
 denter mori valeam de triplici prece in-
 clutissima domina me securum digneris
 efficere. Pro quibus tuis preclaris benefi-
 ciis in altero seculo ineffabilem amorem
 eternis obsequiis velim rependere. Re-
 gina vero quamvis crudelem sibi cepis-
 set animum Furidani tamen verbis mi-
 stigata ita respondit o dulcissime ama-
 tor ex nullo amatorum non nullus unquam
 tam amorosum tamque fidele cor mihi
 habere vivum /s/ est. Nullus unquam
 tibi similis repertus est. Ca de causa
 quicquid postulabis /: vita excepta /
 impetrabis. Si saltem mihi quoque mo-
 do possibile fuit tribuere. Ad hec Fur-
 idanus respondit o clementissima ut me-
 um corpus ymmo non meum sed tuum
 quo tui perusa es unquam in ripis se-
 ciane repertum fuerit honorifice sepul-
 ture constitui posset Vigiliarum atq[ue]
 missarum celebrationibus pro animo /a/ tuo
 /: tui / amore paucia: consequentibus facimus
 pecuniam ad hoc necessariam sub brachio
 mihi alligare velis. Primam orationem offero
 devotissime ad hanc petitionem Regina
 magnum auri sacculum ejus cambric

398.

Cod. CLXXVIII. n. 5.

aruisse asferitur. Secundo petit ut aure,
 sam catenam quam in collo regina gesta-
 bat sui cervici appensa. velit memoriali
 quodam ipso inscius navem amplecturæ,
 ducere: Quia Impetratam, nec tertiā
 sibi petitionem recurrere potuit. Dumorat
 ut ante omnia dexteram liberam habere
 posset, quæ per foramen inclinatas aquam
 secare benedicat ne quis malignus spi-
 ritus vim quovis modo habeat, Dum
 sic tertia vice expressa voce mediocriter
 aquam benedicat In nomine patris, et filij
 et spiritus sancti sui discipuli navi predic-
 ta foramen appropinquant ejus dexteram
 firmiter arripiunt Dum regina tradit ipsi
 trahunt atque ingens saxum aquam inyci,
 sunt ita quod magnus sonus aqua auditus
 regine satisfaceret affectibus. Hei tamen
 non contenta adhuc majorem de super lap-
 idem mirit projicere ut si vellet surgeret,
 videtur non posset. Sed fideles discipuli
 jocunda magistri liberatione vigilantissi-
 me potiti: potiti: dulci quiete eorum tra-
 dunt corpora. Postero vero die bundanus
 in summa suorum secretorum gratitudine
 discipulorum Non levium personarum more
 sedus regine revelare sed subtiliquodam
 versuci (C) non patefacere sed indubi-
 tam suspicionem ponere curavit. Nam
 emptis ferine omnibus aviculis que in
 pontibus parisar haberentur scripsit
 hec verba Reginam noverram interfi-
cere nolite timere bonum est si quis
consecraverit ego non contradicam. Hys
 verbis rotulis inscriptis et collo aviam ap-
 pensis asfuitis et alligatis omnes volare di-
 mirit Quas iterum cum aucupes una cum
 rotulis cepissent atque doctoribus magistris

(C) for: ver.
 rutia.

ceterisque Universitatis suppositis verba
rotulorum ostendissent quisque legenti,
um se dubitare assererebat. Utrum dicta
verba reginam interimendam an interemp-
tionem ejus metuendam affirmarent.

Cum dubia de rotulis avium fama vagon-
more varie per omnem non modo uni-
versitatem sed et civitatem parisien-
sem vocilaretur illud quod erat in dubio
factum est more omni ferre populo quod
Buridanus debet ille fuisse qui predicta
scripserit de quorum verborum intel-
lectu et constructione interrogatus dicitur
respondisse satis lucidum scriptum
esse ut quisque acciperet prout suo libe-
ret arbitrio. Hec de Buridani solertia

ex comuni fama verba accepi Parisius
et praesertim a quodam centenario qui
senex confectus adhuc vivebat Anno domi-
ni 1460 (m) se dicebat se dum adhuc
adolescens esset buridanum jam matum aeta-
te vidisse. In ecclesia vero sepultus est
buridanus / ut ferunt picardi Studen-
tes / de predicta usque in hodiernum

diem fecisse narrant narrationes (r)
pauperibus. Ita quod omni die Venerimus
albus franconicus (o) / qui quatuor valet
denarios cuilibet venienti pauperi pro
ejus anima in elemosinam tradidit. Re-
gina vero noverre interitus silencio popu-
lo quod literatus / nihil relinquit aliud
nisi quod in collegio noverre pro predic-
to recitare perpetuos census quibusque
Studentibus instituerat qui horas canoni-
cas pro ea in eum decantare affricti
sunt. Hec et tanta de Buridano adol-
escens comendabilis bonarum artium
rectatoris magister (p) Petri de Gottig,

m) sine dubio
1460.

n) Forte: Lar.
gitationes

o) Moneta ar-
gentea. Vide
Cangium: Mo-
neta argentea

p) v. in gratiam

400.

Cod. CLXXVIII. n. 5.

Petrus de
Gottingen.

gen ex vago rumore in unum colligere co-
natus sum In alma universitate lipzen-
si Anno 22 1471. "

Crimationis istius de Joanna Philippi
Pulchri uxore veritatem vel falsitatem de-
fendere aut impugnare meum non est; eam
post Gagrinum lib. 7. Hist. Gallia, et Joa.
Caunorum. Gymnasii Navarr. T. I. p. 13. etiam
confutavit Holierius. Eph. de Littérature
T. II. p. 183.

Zuridanus a Baylio et Fabricio Bethu-
sienfis Artesius, a Codice autem nostro R.
cardus natione dictus, Guilelmi Occami di-
scipulus, liberalium artium Professor Lan-
guis, et Philosophus a Nominalium adver-
sarius Putetia pulsus floruit circa annum
1350. auctorque fuit requirendi ab Urba-
no V. diplomatus, quo villa Viennensi in
Austria generale Studium omnium facul-
tatum concessum est aº 1356. excepto theo-
logico, quod aº 1384 addidit Urbanus VI.

Mar-
pari
p.

163 a

b

Martini Breni-
gari Orthogra-
phia.

163a-118a

Martini Breningarii Orthographia, seu ut
in calce dicitur, Liber Rhetoricalis. Cum
huius authoris nullum adhuc deprehenderim
vestigium, opere pretium erit hoc opuscu-
lum accuratius inspicere. Dedicatioque
praefaminis loco ponitur rubricam praefert.
" Ad magnificum Virum dominum Teodori,
" cum Mater Frisingensem et eistetenensem pre-
" positum dignissimum Martini Breningna-
" rii orthographia facipit feliciter: ~ Tum
" prosequitur: " Quomodo soepe mecum cogita-
" re / m / Teodorice vir amplissime quoniam
" pacto tibi maxime notum animum meum
" erga te facere possem: quo id facilius affe-
" quor mihi aliud non occurrit: quam si tuo
" in nomine quempiam laborem susceperem:
" qui literarum studiose et ornamenti et uti-
" litatis plurimum esse / t / alacrior Nam
" majores nostri totos illorum animas si / 2 /
" deditos sibi arbitrati sunt: qui sua causa
" aliquid cognitione dignum literis man-
" davisent. Quid autem potius ad scribendum
" arsumerem quam ea quae velut portae forent
" ac januae ad omnem latinitatem. Haec vero
" sunt quae in orthographia bene scribendi
" disciplina praecipiantur. Cujus studium
" hac etate nostra usque adeo prolapsum est:
" ut ne minimum quid illius vestigium apud
" homines nostros remansisse videamus.
" Atque ea quidem res profecto detegit tum
" inertiam nostram tum pudendam barbari-
" em ac ruditatem. Quis enim doctus risum
" contineat. Quomodo optima et apud doctissi-
" mos homines diligentissime observata ortho-
" graphiae precepta videat a scribentibus no-

402.

Cod. CLXXVIII. n. 6.

„bis qui tamen literati videri cupimus non
 „dico negligi sed prorsus ignorari mea sen-
 „tencia nemo satis doctus literati sermonis
 „existimandus est qui nesciat quibus ista
 „in sua vocabulorum versantur (a) scriben-
 „da sint quae item diptongo da et quae aspi-
 „cienda quae litterae quibus jungantur et
 „mutuantur subtrahantur aut interponan-
 „tur quae omnia non aliunde quam ex ortho-
 „graphia licet mutuari. Quare opor-
 „tuit cum fuerit quid hys de rebus doctissimi-
 „viri senserint ad cognitionem nostrorum
 „hominum reducere quo magis faciliusque
 „barbarie reposita non modo cetera capi-
 „ant verum etiam scribendo eos maxime
 „sequantur Unde omnis latinitatis veraprin-
 „cipia manaverunt. Ego itaque excellen-
 „tissime vir tuo nomine id mihi laboris puta-
 „vi subeundum esse ut et cognoscere quan-
 „tum de te / meo in animo facerem et lite-
 „rarum amatores tua causa aliquid utili-
 „tatis consequerentur. Suscipies igitur pro
 „tua in omnes doctos humanitate opusculum
 „hoc tuo felici nomini dedicatum tanquam
 „testem meae perpetuae erga te voluntatis.
 „Cuique (si dignum videbitur) legendi labo-
 „rem saltem gratiae causa accomodabis.
 „Intelliget autem tua excellentia orthogra-
 „phia recepta (b) / quod sine arrogancia dic-
 „tum sit / a nemine Grammaticorum coordi-
 „natae atque compendio unquam pertractata
 „fuisse. Sed iam ad rem ipsam veniamus
 „ita exordium sumendo. Tum sequitur ips-
 „rum opus duabus constans partibus, qua-
 „rum prior pluribus capitulis praecipit
 „orthographiae, altera de syllabis agit.
 „Concluditur in hunc modum. Hec pauca
 „Cum amplitudini tuae prestantissime vir

(a) sensus val-
 de obscurus,
 ore librarii.

(b) praecpta?

fac
 conf
 eps

12

Cod. CLXXVIII. n. 7.

403.

„ et domine gratificari studui } mihiorum
 „ rerum que de orthographia dicerem et
 „ nomini tuo tanquam primitias industrie
 „ dedicarem / Nam quo te erudire cupiam qui
 „ scientiam Angularem cum gravitate mo-
 „ rum mirifice conjunxisti sed ut cognoscas
 „ te unum esse quem semper maxime faci-
 „ am et cuius causa sim omnia integre
 „ cupidissimeque factururus.
 „ finitur libellus rhetoricalis Anno domini
 1486

Authorem post Franc. Petraricham,
 et Leon. Arretinum vixisse necesse est, quia
 eorum autoritate capitulo undecimo
 citatur.

17

Tractatus de
 conficiendis
 epistolis.

128a-172a

Tractatus de conficiendis epistolis secun-
 dum regulas Grammaticae Rhetoricae cum
 nonnullis Speciminibus. Incipit: "Cum ass-
 epistolaris non solum illa (quae puerorum
 est) sed quavis alia subordinetur rhe-
 torice.

Seitenstetten, Benediktinerstift, Cod. 178

Österreichische Akademie der Wissenschaften, Institut für Mittelalterforschung, Abteilung Schrift- und Buchwesen: manuscripta.at -
Mittelalterliche Handschriften in österreichischen Bibliotheken

Permalink: manuscripta.at/?ID=27515

Hill Museum & Manuscript Library, Saint John's University, Collegeville MN, USA - Online manuscript description:
[OLIVER - Online manuscript description \(HMML\)](#)